

VÝBĚR OKRUHŮ K PROBLEMATICE ZPRACOVÁNÍ PRAVIDEL DODRŽOVÁNÍ BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI ZPRACOVÁNÍ ODBORNÝCH PRACÍ SOČ V TECHNICKÝCH SOUTĚŽNÍCH OBORECH

Rešerše legislativních požadavků se zřetelem na to, aby výrobky středoškoláků měly prohlášení o shodě s normami a legislativou a byly využívány v souladu s platnou legislativou

Připravil Ing. Ladislav Chmela, Ph.D.

Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-22>

§ 2 Základní pojmy:

- **Výrobek** = jakákoliv věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení na trh jako nová nebo použitá.
- **Uvedení výrobku na trh** = první dodání výrobku na trh v rámci obchodní činnosti, kterým se rozumí předání nebo nabídnutí k předání výrobku nebo převod vlastnického práva k výrobku za účelem distribuce, používání nebo spotřeby na trhu Evropské unie, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Za uvedené na trh se považují i výrobky vyrobené nebo dovezené pro provozní potřeby při vlastním podnikání výrobců nebo dovozců a výrobky poskytnuté k opakovanému použití, je-li u nich před opakovaným použitím posuzována shoda s právními předpisy, pokud to stanoví nařízení vlády. Je-li to nezbytné, vláda nařízením blíže vymezí pojem uvedení na trh pro výrobky, na které se tento technický předpis vztahuje
- **Uvedení výrobku do provozu** = okamžik, kdy je výrobek poprvé použit uživatelem v členských státech Evropské unie k účelu, ke kterému byl zhotoven; pokud tak stanoví nařízení vlády, je výrobek uveden do provozu v okamžiku, kdy je k tomuto použití připraven nebo poskytnut. Pokud je výrobek uveden do provozu na pracovišti (dle § 134a zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.), uživatelem se rozumí zaměstnavatel

Nařízení vlády č. 118/2016 Sb. o posuzování shody elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí při jejich dodávání na trh

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-118/zneni-20160420#p15-1>

§ 1 Předmět úpravy:

- Toto nařízení zpracovává směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/35/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí na trh.

- Toto nařízení se vztahuje na elektrická zařízení určená pro použití v rozsahu jmenovitých napětí pro **střídavý proud od 50 do 1000 V** a pro stejnosměrný proud od 75 do 1500 V (dále jen „**elektrická zařízení**“).

§ 3 Dodávání na trh:

- Na trh lze dodávat jen elektrická zařízení, která jsou **vyrobena v souladu se správnou praxí z hlediska technické bezpečnosti** a která, za předpokladu, že jsou správně instalována, udržována a užívána k účelu, pro který byla vyrobena, neohrožují zdraví a bezpečnost osob, domácí zvířata nebo majetek.

§ 4 Výrobce

- (1) Výrobce před uvedením elektrických zařízení na trh zajistí, aby tato **zařízení byla navržena a vyrobena v souladu se základními technickými požadavky stanovenými v příloze č. 1** k tomuto nařízení, **vypracuje technickou dokumentaci uvedenou v příloze č. 3** k tomuto nařízení a **provede nebo nechá provést postup posuzování shody stanovený v příloze č. 3** k tomuto nařízení.
- (2) Pokud byl soulad elektrického zařízení se základními technickými požadavky stanovenými v příloze č. 1 k tomuto nařízení prokázán postupem posuzování shody, vypracuje výrobce EU prohlášení o shodě a podle § 12 umístí označení CE.
- (3) Výrobce uchovává technickou dokumentaci a EU prohlášení o shodě po dobu 10 let od uvedení elektrického zařízení na trh.
- (4) Výrobce zajistí, aby byly zavedeny takové postupy, prostřednictvím kterých sériově vyráběné výrobky budou ve shodě s požadavky stanovenými tímto nařízením, a to i v případech kdy dojde ke změnám návrhu nebo parametrů elektrického zařízení nebo ke změnám harmonizovaných norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. a), mezinárodních norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. b), českých technických norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. c) nebo jiných dokumentů, které předepisují technické požadavky, které má elektrické zařízení splňovat (dále jen „technická specifikace“), na jejichž základě se shoda elektrického zařízení prohlašuje.
- (5) Výrobce provádí za účelem ochrany zdraví a bezpečnosti konečných uživatelů zkoušky vzorků elektrických zařízení dodaných na trh a jiná potřebná šetření, je-li to potřebné vzhledem k rizikům, která elektrické zařízení představuje, vzhledem k výrobcem stanovenému účelu použití. Výrobce provádí tyto zkoušky a šetření v rozsahu potřebném pro potvrzení nebo vyvrácení existujícího rizika. Výrobce vede evidenci stížností, nevyhovujících elektrických zařízení a zařízení, která stáhl z oběhu, a průběžně o těchto činnostech informuje distributory.
- (6) Výrobce zajistí, aby bylo na elektrických zařízeních, která uvedl na trh, uvedeno číslo typu či dávky nebo sériové číslo nebo jiný prvek umožňující jejich identifikaci, nebo v případech, kdy to velikost nebo povaha elektrického zařízení neumožňuje, aby byla požadovaná informace uvedena na jeho obalu nebo v dokladu přiloženém k elektrickému zařízení.
- (7) Výrobce dále uvede na elektrickém zařízení, nebo, není-li to možné, na obalu nebo v dokladu přiloženém k elektrickému zařízení své jméno nebo obchodní firmu, popřípadě ochrannou známku, a adresu pro doručování, na níž jej lze kontaktovat. Adresa pro doručování musí být adresou místa, na kterém lze výrobce skutečně zastihnout. Kontaktní údaje se uvádějí v jazyce snadno srozumitelném konečným uživatelům a orgánu dozoru.

- (8) Výrobce zajistí, aby byly k elektrickému zařízení přiloženy návody a bezpečnostní informace v českém jazyce. Tyto návody, bezpečnostní informace a jakákoli označení musí být jasné, srozumitelné a snadno pochopitelné.

§ 9 Postup posuzování shody

- Postupem posuzování shody elektrického zařízení je interní řízení výroby (modul A) stanovené v příloze č. 3 k tomuto nařízení.

§ 10 Předpoklad shody

- (1) Pokud je elektrické zařízení ve shodě s
 - a) harmonizovanými normami²⁾ nebo jejich částmi, na něž byly zveřejněny odkazy v Úředním věstníku Evropské unie,
 - b) bezpečnostními ustanoveními mezinárodních norem stanovených Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC), pokud normy podle písmene a) nebyly dosud vytvořeny a zveřejněny a pokud byla tato bezpečnostní ustanovení Evropskou komisí zveřejněna, nebo
 - c) bezpečnostními ustanoveními českých technických norem, pokud neexistují technické normy podle písmene a) nebo b),
 má se za to, že je ve shodě se základními technickými požadavky stanovenými v příloze č. 1 k tomuto nařízení, na které se tyto normy nebo jejich části vztahují.
- (2) Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví zveřejní ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví informaci o normách podle odstavce 1 písm. b) a c).

§ 11 EU prohlášení o shodě

- (1) EU prohlášení o shodě prokazuje splnění základních požadavků stanovených v příloze č. 1 k tomuto nařízení.
- (2) EU prohlášení o shodě se vypracuje podle vzoru uvedeného v příloze č. 4 k tomuto nařízení. Prohlášení obsahuje údaje stanovené v modulu A uvedeném v příloze č. 3 k tomuto nařízení a musí být stále aktualizováno. EU prohlášení o shodě se přeloží též do jazyka nebo jazyků požadovaných členskými státy Evropské unie, v němž se elektrické zařízení uvádí nebo dodává na trh.
- (3) Pokud se na elektrické zařízení vztahuje více harmonizačních předpisů Evropské unie stanovujících vypracování EU prohlášení o shodě, vypracovává se jediné EU prohlášení o shodě s odkazy na všechny tyto předpisy, podle nichž byla posuzována shoda, včetně odkazů na jejich vyhlášení. Toto jediné EU prohlášení o shodě může mít podobu složky tvořené prohlášeními o shodě vydanými k jednotlivým předpisům.

§ 12 Umísťování označení CE

- Označení CE, které se umísťuje před uvedením elektrického zařízení na trh, se umístí na elektrické zařízení nebo jeho výrobní štítek. Pokud to vzhledem k povaze elektrického zařízení není možné nebo odůvodněné, umístí se na obal a průvodní dokumenty.

**ZÁKLADNÍ POŽADAVKY V OBLASTI BEZPEČNOSTNÍCH ZÁSAD
ZAŘÍZENÍ A JEVY, PRAXE UŽÍVÁNÍ
EU - PROHLÁŠENÍ O SHODĚ**

**Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 118/2016 Sb.: ZÁKLADNÍ POŽADAVKY BEZPEČNOSTNÍCH ZÁSAD PRO
ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ URČENÁ PRO POUŽÍVÁNÍ V URČITÝCH MEZÍCH NAPĚTÍ**

1. Obecné podmínky

- a) na elektrickém zařízení nebo, pokud to není možné, v přiloženém dokladu musí být uvedeny základní údaje a pokyny, jejichž znalost a dodržování zajistí, aby elektrické zařízení bylo užíváno bezpečně a k účelu, pro který bylo vyrobeno,
- b) elektrické zařízení a jeho součásti musí být provedeny tak, aby mohly být bezpečně a správně smontovány a připojeny,
- c) elektrické zařízení musí být navrženo a vyrobeno tak, aby byla zajištěna ochrana před nebezpečími uvedenými v bodech 2 a 3, pokud bude používáno pro účely, ke kterým je určeno, a řádně udržováno.

2. Ochrana před nebezpečími, která mohou být způsobena elektrickým zařízením

V souladu s bodem 1 musí být technická opatření stanovena tak, aby

- a) osoby a domácí zvířata byly přiměřeně chráněny před nebezpečím fyzického poranění nebo jiného poškození, které by mohlo být způsobeno přímým dotykem nebo nepřímo,
- b) nevznikaly teploty, elektrické oblouky nebo záření, které by mohly být nebezpečné,
- c) osoby, domácí zvířata a majetek byly přiměřeně chráněny před nebezpečími neelektrického charakteru, která by podle zkušenosti mohla být elektrickým zařízením způsobena, a
- d) izolace odpovídala předvídatelným podmínkám.

3. Ochrana před nebezpečími, která mohou vznikat působením vnějších vlivů na elektrické zařízení

V souladu s bodem 1 musí být stanovena opatření technické povahy, která zajistí, aby elektrické zařízení

- a) odpovídalo předpokládaným podmínkám mechanického namáhání tak, aby nedošlo k ohrožení osob, domácích zvířat a majetku,
- b) bylo za předpokládaných podmínek okolního prostředí odolné vůči působení jiných než mechanických vlivů tak, aby nedošlo k ohrožení osob, domácích zvířat a majetku, a
- c) za předvídatelných podmínek přetížení neohrožovalo osoby, domácí zvířata a majetek.

**Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 118/2016 Sb.: ZAŘÍZENÍ A JEVY, KTERÉ NESPADAJÍ DO OBLASTI
PŮSOBNOSTI TOHOTO NAŘÍZENÍ**

Toto nařízení se nevztahuje na

- 1. elektrická zařízení určená pro použití v prostředí s nebezpečím výbuchu,
- 2. elektrická zařízení určená pro radiologii a lékařské účely,
- 3. elektrické součásti pro nákladní a osobní výtahy,
- 4. elektroměry,

5. zásuvky a vidlice pro domácnost,
6. zařízení pro napájení elektrických ohradníků,
7. rádiové a elektrické rušení,
8. specializovaná elektrická zařízení pro použití na lodích, v letadlech a na železnicích, která vyhovují bezpečnostním předpisům vypracovaným mezinárodními orgány, v nichž jsou členské státy Evropské unie zastoupeny,
9. hodnotící soupravy vyrobené na míru pro profesionály výlučně pro účely použití ve výzkumných a vývojových zařízeních určených pro tyto účely.

Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 118/2016 Sb.: **Interní řízení výroby (Modul A)**

1. Interní řízení výroby

Interní řízení výroby je postupem posuzování shody, kterým výrobce provádí činnosti stanovené v bodech 2, 3 a 4 a na vlastní odpovědnost zaručuje a prohlašuje, že daná elektrická zařízení splňují požadavky tohoto nařízení, které se na ně vztahují.

2. Technická dokumentace

Výrobce vypracuje technickou dokumentaci. Dokumentace musí umožňovat posouzení shody elektrického zařízení s příslušnými požadavky a obsahuje odpovídající analýzu a posouzení rizik. Technická dokumentace musí uvádět příslušné požadavky a v míře nutné pro posouzení se musí vztahovat k návrhu, výrobě a fungování elektrického zařízení. Technická dokumentace musí obsahovat, je-li to relevantní, alespoň tyto náležitosti

- a)** celkový popis elektrického zařízení,
- b)** koncepční návrh a výrobní výkresy a schémata součástí, podsestav, obvodů, popřípadě další konstrukční dokumentaci,
- c)** popisy a vysvětlivky potřebné pro pochopení uvedených výkresů, schémat a fungování elektrického zařízení,
- d)** seznam harmonizovaných norem, na které byly zveřejněny odkazy v Úředním věstníku Evropské unie a které byly použity v plném rozsahu nebo zčásti, nebo mezinárodních norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. b) nebo českých technických norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. c) a popis řešení zvolených ke splnění základních technických požadavků tohoto nařízení, pokud tyto harmonizované, mezinárodní nebo vnitrostátní normy použity nebyly, včetně seznamu jiných příslušných technických specifikací, které byly použity. V případě částečně použitých harmonizovaných norem nebo mezinárodních norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. b) nebo vnitrostátních norem uvedených v § 10 odst. 1 písm. c) se v technické dokumentaci uvedou ty části, jež byly použity,
- e)** výsledky konstrukčních výpočtů, provedených přezkoušení, popřípadě další výsledky výpočtů nebo kontrol,
- f)** protokoly o zkouškách.

3. Výroba

Výrobce přijme veškerá nezbytná opatření, aby výrobní proces a jeho kontrola zajišťovaly shodu vyráběných elektrických zařízení s technickou dokumentací podle bodu 2 a s požadavky stanovenými tímto nařízením, které se na ně vztahují.

4. Označení CE a EU prohlášení o shodě

4.1 Výrobce umístí označení CE na každé jednotlivé elektrické zařízení, které splňuje požadavky stanovené tímto nařízením.

4.2 Výrobce vypracuje písemné EU prohlášení o shodě pro model výrobku a po dobu 10 let od uvedení elektrického zařízení na trh je společně s technickou dokumentací uchovává pro potřebu orgánu dozoru. V EU prohlášení o shodě musí být uvedeno elektrické zařízení, pro něž bylo vypracováno.

Kopie EU prohlášení o shodě se na požádání poskytne orgánu dozoru.

5. Zplnomocněný zástupce

Činnosti výrobce stanovené v bodě 4 mohou být jeho jménem a na jeho odpovědnost splněny jeho zplnomocněným zástupcem, pokud to výrobce v pověření zplnomocněného zástupce stanovil.

Příloha č. 4 k nařízení vlády č. 118/2016 Sb.: **EU PROHLÁŠENÍ O SHODĚ (č. XXXX)³⁾**

1. Model výrobku/výrobek (číslo dávky, výrobku či typu nebo sériové číslo):

2. Jméno a adresa výrobce nebo jeho zplnomocněného zástupce:

3. Toto prohlášení o shodě se vydává na výhradní odpovědnost výrobce.

4. Předmět prohlášení (identifikace elektrického zařízení umožňující je zpětně vysledovat; může zahrnovat dostatečně zřetelné barevné vyobrazení, je-li to pro identifikaci daného elektrického zařízení nezbytné):

5. Výše popsany předmět prohlášení je ve shodě s příslušnými harmonizačními právními předpisy Evropské unie:

6. Odkazy na příslušné harmonizované normy, které byly použity, nebo na jiné technické specifikace, na jejichž základě se shoda prohlašuje:

7. Další informace:

Podepsáno za a jménem:

(místo a datum vydání):

(jméno, funkce) (podpis):

STROJNÍ ZAŘÍZENÍ – UVÁDĚNÍ, VYUŽÍVÁNÍ, POSTUPY

POSUZOVÁNÍ SHODY STANOVENÝCH VÝROBKŮ

<http://www.unmz.cz/urad/casto-kladene-otazky-zkusebnictvi>

15. Jak mám postupovat při uvádění strojního zařízení na trh?

Pro výrobce, dovozce a distributory strojních zařízení platí v ČR zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kompilované pracovní znění naleznete na internetových stránkách Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví www.unmz.cz, konkrétně [právní-předpisy-r27](#)

Při uvádění strojního zařízení na trh je nutné postupovat podle nařízení vlády č. 176/2008 Sb. o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen nařízení vlády č. 176/2008 Sb.). Text tohoto nařízení lze nalézt rovněž na stejných internetových stránkách v části státní zkušebnictví v sektoru pro strojní zařízení [strojni-zarizeni](#).

Další vysvětlující informace je možné čerpat na internetové stránce Evropské komise <http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/machinery/>, zejména potom v [Příručce pro uplatňování směrnice pro strojní zařízení „Guide to application of Directive 2006/42/EC – 2nd Edition - June 2010“](#).

Pokud se jedná o posouzení shody strojního zařízení, je třeba se řídit nařízením vlády č. 176/2008 Sb., které upravuje veškeré náležitosti související s uvedením strojního zařízení na trh a do provozu. Uvedené nařízení vlády a stejně tak i evropská směrnice 2006/42/ES, která je transponována tímto nařízením vlády, upravují postupy posuzování shody, vypracování technické dokumentace a prohlášení o shodě a podmínky připojení označení CE. Věnujte prosím pozornost příloze č. 4 k nařízení vlády č. 176/2008 Sb. (směrnici 2006/42/ES), která stanoví kategorie strojních zařízení, u kterých je nutno aplikovat postup posouzení shody s účastí třetí nezávislé strany – notifikované osoby. U ostatních strojních zařízení, která spadají do působnosti nařízením vlády 176/2008 Sb. (směrnice 2006/42/ES) zajišťuje posouzení shody výrobce.

<http://www.unmz.cz/urad/casto-kladene-otazky-zkusebnictvi>

22. Jak postupovat při uvádění elektrických a elektronických výrobků na trh?

Pokud výrobek spadá pod nařízení vlády č. 17/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na elektrická zařízení nízkého napětí (dále jen „NV17“) nebo nařízení vlády č. 616/2006 Sb., o technických požadavcích na výrobky z hlediska jejich elektromagnetické kompatibility (dále jen „NV616“), je podle těchto NV oprávněn vydat ES prohlášení o shodě a opatřit výrobek označením CE pouze výrobce nebo jeho zplnomocněný zástupce sídlící v EU. <Pozn.: NV17 je transpozicí evropské LVD, NV616 transpozicí evropské směrnice pro EMC>

Pokud výrobek spadá pod nařízení vlády č. 426/2000 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na rádiová a na telekomunikační koncová zařízení, ve znění nařízení vlády č. 483/2002 Sb. a nařízení vlády č. 251/2003 Sb. (dále jen „NV426“), nespadá takový výrobek pod NV616 přímo, ale prostřednictvím NV426 jen nepřímo. Podobná situace nastává i ve spojitosti s NV17. To souvisí s tím, že mezi základními požadavky kladené na rádiová a na telekomunikační koncová zařízení podle

NV426 jsou zahrnuty základní požadavky z NV17 (bez zřetele na hodnotu napětí) a z NV616. S tímto bezprostředně souvisí doporučení uvádět u stanovených výrobků spadajících pod NV426 v ES prohlášení o shodě pouze R&TTED bez LVD a EMC, neboť směrnice R&TTE v sobě již zahrnuje elektrickou bezpečnost a problematiku EMC. <Pozn.: NV426 je transpozicí evropské směrnice pro R&TTE>

Další požadavky týkající se uvádění elektrických a elektronických výrobků na trh jsou uvedeny ve výše zmíněných NV.

„Ujištění“ při dodání díla složeného z více výrobků, které má každé svoje prohlášení:

Firma/osoba

Ujištění o vydání prohlášení o shodě

Tímto prohlašujeme, že všechna námi dodaná svítidla splňují technické požadavky stanovené nařízením vlády č. 118/2016 v Sb. A č. 117/2016 Sb., kterými se provádí zákon č. 91/2016 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Ke všem svídlům bylo vydáno ES prohlášení o shodě, kterými dodavatel označil jejich shodu s ustanovením těchto nařízení, a na svítidla bylo umístěno označení CE.

Jednotlivá prohlášení jsou k dispozici k nahlédnutí v sídle společnosti.

Místo vydání: Jméno zástupce výrobce a podpis:

Datum vydání: Funkce:

Nařízení vlády č. 118/2016 Sb. o posuzování shody elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí při jejich dodávání na trh

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-118>

7 nařízení vlády k provedení zákona o posuzování shody stanovených výrobků při jejich uvádění na trh

Vláda ČR na svém jednání dne 30. března 2016 schválila 7 nařízení vlády, týkajících se posuzování shody:

- Návrh nařízení vlády o posuzování shody měřidel při jejich dodávání na trh
- Návrh nařízení vlády o posuzování shody vah s neautomatickou činností při jejich dodávání na trh
- Návrh nařízení vlády o posuzování shody jednoduchých tlakových nádob při jejich dodávání na trh
- Návrh nařízení vlády o posuzování shody výrobků z hlediska elektromagnetické kompatibility při jejich dodávání na trh

- Návrh nařízení vlády o posuzování shody zařízení a ochranných systémů určených k použití v prostředí s nebezpečím výbuchu při jejich dodávání na trh
- Návrh nařízení vlády o posuzování shody elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí při jejich dodávání na trh
- Návrh nařízení vlády o posuzování shody výtahů a jejich bezpečnostních komponent

<https://www.mpo.cz/cz/podnikani/standardizace/novinky/7-narizeni-vlady-k-provedeni-zakona-o-posuzovani-shody-stanovenych-vyrobkou-pri-jejich-uvadeni-na-trh--171680/>